

DOKUZ CANLI KEDİLER

**Niçin kediler için 7. kattan düşmek
32. kattan düşmekten daha tehlikeli?**

Kedilerin düşerken kuyrukları yardımıyla ayak üstü düşmeleri bu gerçeğin yarısıdır. Amerikalı veterinerlerin yapmış olduğu 115 deneyi sonunda bunda milyonlarca yıllık düşmelerden elde edilmiş bir içgüdü gücünün rol oynadığı gösterildi. Kedi düşerken bir refleks hareketi ile ayak üstü konumuna dönüyor. Bacak kaslarını gevşetip bacaklarını yan taraflara gerekerek paraşüt etkisini meydana getiriyor. Böylece hızını büyük ölçüde frenleyerek inişin yumuşak olmasını sağlıyor.

Kedi bu yöntem sayesinde 100 metreden (bir apartmanın yaklaşık 32. katı) düşmesi halinde bile herhangi bir sakatlık geçirmiyor. Deneyler, kedi için 7. kattan düşmenin çok daha tehlikeli olduğunu gösteriyor. Bu durum, insana ilk anda biraz çelişkili gelebilir. Fakat yukarıda açıklanmış olduğumuz yöntem kedinin düşme anındaki davranışı iyice gözlenirse çabuk anlaşılır. Kedi, alçak yerlerden düştüğünde kaslarını yeterince gevşetemediği için meydana getirmek istediği paraşüt etkisini tam sağlayamıyor. Bundan dolayı kedi için

Kedi, kuyruğunun yardımıyla sırtüstü vaziyetten ayak üstü vaziyete dönmeyi başarıyor. Bacaklarını mümkün olduğu kadar yana doğru açarak paraşüt etkisi meydana getiriyor. Kedi böylece 100 metre yükseklikten düşmesi halinde bile sakatlanmadan "iniş" yapabiliyor.

7. Kattan düşmek 32. Kattan düşmekten daha da tehlikeli oluyor.

P.M.'den çev.: Recep ÖZTOP

Nitekim bu tür tedbirler sonucudur ki, Çernobil kazasında oluşan radyasyon komşu ülkelerce saptanmıştır. 1988 Ağustos ayı başında İstanbul Boğazına Karadeniz'den girmeye çalışan, radyoaktif madde yüklü Alman bandıralı PETERSBERG gemisi belirlenilmiş ve Boğaz'dan geçiş izni verilmemiştir.

Özellikle günümüzde radyasyondan çok söz edilmekte ve miktarı Becquerel (Bekerel) ile ifade edilmektedir. Radyasyon ölçmedeki birimleri tanımakta yarar vardır. Zira, ancak o zaman radyasyon dozunun değeri hakkında fikir edinilir. Radyasyon ölçmede birkaç farklı birim vardır. Her birini hemen herkesin anlayabileceği bir dille tanımlayalım :

Becquerel : Saniyede bir bozunum gösteren radyoaktif maddenin aktivitesidir.

Curie : Saniyede $3,7 \times 10^{10}$ bozunum gösteren radyoaktif maddenin aktivitesidir.

Rad : Radyasyon alan maddenin (örneğin insanın) bir kilogramına 10^{-2} jüllük enerji veren radyasyon miktarına denir.

Rem : Radyasyonun değişik biyolojik sistemlerde yaptığı etkiyi belirleyen doz eşdeğer birimidir. Yani,

Rem = "Soğurulan doz (Rad) x kalite çarpanı" olarak tanımlanır. Örneğin γ , X ve β ışınları için kalite çarpanı (1), nötronlar için (3) ve α parçacıkları için (10) alınır.

Görüldüğü gibi, radyo ve televizyonda çok sık kullanılan **becquerel**, çok küçük bir birimdir. Onun için insan sağlığının kaldıracı olduğu doz miktarlarını radyo ve televizyon verirken, büyük rakamlar olarak vermektedir. Ülkeden ülkeye biraz değişiklik arzeden ve hükümetlerin kontrolünde olan bu sınır değer rakamlarını burada vermeye gerek duyulmamıştır.

Radyasyonun insan bünyesi için yararlı olduğu durumlar da vardır. Örneğin, kanserin **ışınla** tedavisi, yine tıpta kullanılan **enfraruj** ve **ultraviyole** tedavileri, uygun dozlarla o tür radyasyon alma yöntemleridir. **Laserler** de görülür ışık bölgesindeki çok güçlü radyasyonlardır. Laserler insanlığın yararına, tıpta ve teknolojiye kullanılmaktadırlar. Ayrıca, laserlerin askerî amaçlı yaygın bir kullanımı da vardır.

Sonuç olarak radyasyon, en üstün yaratık olan insanoğlunun elinde ve kontrolünde olduğu sürece zararsız ve tehlikesizdir. Bilinçsiz yaklaşım ya da kullanımı tehlikelidir. Bilinçle yaklaşıldığında ise insanoğlu için yeni bir enerji kaynağıdır. Tıpkı nükleer enerjide olduğu gibi. □